

Sygn. akt VII U 1001/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant sekr. sądowy Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 października 2022 r. w Warszawie

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z.

z udziałem J. M. i M. P. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 17 maja 2021 roku nr (...) oraz z dnia 17 maja 2021 roku nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 17 maja 2021 roku nr (...) w ten sposób, że stwierdza, że Pan J. M. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 27 kwietnia 2020 r. do 31 sierpnia 2020,

2. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 17 maja 2021 roku nr (...) w ten sposób, że stwierdza, że Pan M. P. (1) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 27 kwietnia 2020 r.,

3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołującej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. kwotę 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

4. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz ubezpieczonego M. P. (1) kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. w dniu 25 czerwca 2021 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 17 maja 2021 r., nr (...), stwierdzającej, że M. P. (1) jako osoba wykonująca pracę na

podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 27 kwietnia 2020 r. Zaskarżonej decyzji odwołująca zarzuciła:

- 1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę decyzji poprzez błędne ustalenie, że ubezpieczony M. P. (1) nie wykonywał umowy zlecenia zawartej z odwołującą oraz przyjęcie, że zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych M. P. (1) było sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i miało na celu obejście przepisów prawa;
- 2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich błędną wykładnię i niezastosowanie w niniejszej sprawie.

Wskazując na powołane zarzuty, odwołująca spółka wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez ustalenie, że ubezpieczony M. P. (1) podlega od dnia 27 kwietnia 2020 r. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy zlecenia zawartej z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając odwołanie, (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. wskazała, że w dniu 27 kwietnia 2020 r. zawarła umowę zlecenia z ubezpieczonym M. P. (1). Zgłoszenie ubezpieczonego do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu tej umowy dokonane zostało przez obsługujące odwołującą biuro rachunkowe w dniu 2 czerwca 2020 r. Odwołująca wyjaśniła, że uchybienie terminowi zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych spowodowane było ogłoszonym stanem pandemii w związku z wirusem (...)2 i dezorganizacją pracy w tym okresie. Odwołująca się spółka podkreśliła, że ubezpieczony wykonywał od daty zatrudnienia prace remontowo budowlane na rzecz klientów odwołującej spółki (odwołanie z dnia 25 czerwca 2021 r. k. 3-7 a.s.).

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. złożyła również odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 maja 2021 r., nr (...), stwierdzającej, że J. M. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 27 kwietnia 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r. Odwołująca spółka wskazała na tą samą argumentację i wnioski dowodowe jak w przypadku ubezpieczonego M. P. (1). Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie, że ubezpieczony J. M. podlega od dnia 27 kwietnia 2020 r. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy zlecenia zawartej z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odwołanie z dnia 25 czerwca 2021 r. – k. 37, akta VII U 1017/21).

Odwołanie dotyczące ubezpieczonego J. M. zarejestrowano pod sygn. akt VII U 1017/21, zaś zarządzeniem z dnia 20 sierpnia 2021 r. sprawę tę połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą niniejszą tj. dotyczącą ubezpieczonego M. P. (1) (zarządzenie z dnia 20 sierpnia 2021 r. k. 19, akta VII U 1017/21).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedziach na oba odwołania wniósł o ich oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie od strony odwołującej się na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając swe stanowisko, wskazał, że zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy daje organowi rentowemu podstawy do stwierdzenia, że motywem wstecznego zgłoszenia zleceniobiorców do ZUS, była chęć osiągnięcia przez płatnika wyższej kwoty z subwencji z (...) Funduszu (...), poprzez obejście prawa i dokonanie niezakazanej formalnie czynności prawnej przy tym sprzecznej z zasadami współzycia społecznego poprzez wsteczne zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy wskazał, że płatnik zgłosił zleceniobiorców od 27 kwietnia 2020 r. dopiero 2 czerwca 2020 r., a 17 czerwca 2020 r. płatnikowi została udzielona pomoc przez (...) Funduszu (...) (odpowiedź na odwołanie z dnia 26 lipca 2021 r. k. 11-16 a.s.; odpowiedź na odwołanie z dnia 29 lipca 2021 r. k. 11-16, akta VII U 1017/21).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. w dniu 24 lutego 2016 r. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy KRS pod nr (...). Spółka prowadzi

działalność w szczególności związaną z wykonywaniem pozostałym robót budowlanych wykończeniowych ((...) 49.39.Z). Siedziba spółki znajduje się w Z. przy ul. (...). Prezesem zarządu jest D. P. (KRS spółki).

W maju 2019 r. M. W. wraz z małżonką zawarły z (...) Sp. z o.o. umowę na przeprowadzenie generalnego remontu budynku jednorodzinny przy ul. (...) w W.. Prace rozpoczęły się w maju 2019 r., a zakończyły się wiosną 2022 r. (zeznania M. W. k. 117 a.s.).

Jesienią, we wrześniu bądź październiku 2019 r. odwołująca spółka zawarła również umowę z W. D. na remont domu szeregowego przy ul. (...) w W.. Prace zakończone zostały z końcem 2020 r. (zeznania W. D. k. 118 a.s.).

W 2020 r. spółka podpisała także umowę na remont przedszkola przy ul. (...), był to budynek o pow. 500m², gdzie była wykonywana nowa kanalizacja, wodociągi, przeprowadzany został remont łazienek i były stawiane ściany działowe. Remont budynku rozpoczął się we wrześniu 2020 roku i trwał do końca roku, a w 2021 roku były wykonywane drobne prace wykończeniowe. Prace wykonywało ok. 8-10 osób (zeznania K. P. k. 149 a.s.).

Odwołująca spółka zatrudnia średnio 6-7 osób, w zależności od sezonowości prac, zarówno na podstawie umowy o pracę, jak i umów zlecenia. W spółce na umowę o pracę zatrudniony był I. F., A. M. oraz R. Z., pozostałe osoby zatrudniane są sezonowo na umowę zlecenia. Na budowach kierownikiem prac jest D. P.. Jeżeli nie ma prezesa spółki na budowie w danym czasie, to inwestorzy kontaktują się głównie z I. F., który w jego zastępstwie kieruje pracami na budowie (zeznania A. P. k. 118 a.s.; zeznania I. F. k. 149 a.s.).

W marcu 2020 r. wybuchła pandemia koronawirusa i część osób pochodzenia Ukraińskiego pracujących dla spółki wyjechała z Polski. Ze względu na wiążące prezesa spółki umowy z klientami, D. P. szukał osób, które pomogłyby mu przy realizacji zleceń. W związku z tym m.in. zamieścił ogłoszenie na (...) i rozpytywał po znajomych. D. P. zaproponował J. M. i M. P. (1) wykonanie prac budowlanych dla spółki. J. M., z zawodu jest elektrykiem, znał D. P. i jego żonę od kilku lat, bowiem ok. 10 lat wcześniej handlowali razem na bazarach. D. P. wiedział, że J. M. potrafi wykonywać różne prace budowlane. J. M. w spornym okresie pracował w innych firmach, a D. P. pomagał, gdy do wykonania jakichś czynności było potrzebna większa ilość osób. Z kolei M. P. (1) głównie zajmował się prowadzeniem ponad 8 ha gospodarstwa rolnego, w okolicach Warki. W gospodarstwie sam wykonywał wszystkie prace remontowe, wobec czego znał się również na pracach budowlanych. Zgodził się wykonywać prace budowlane dla spółki przez 30 godzin w miesiącu, bo chciał pomóc bratu. W dniu 27 kwietnia 2020 r. ubezpieczeni umówili się w budynku przy ul. (...), gdzie M. P. (1) pokazał im prace do wykonania i wówczas strony podpisały umowy zlecenia.

W dniu 27 kwietnia 2020 r. (...) Sp. z o.o. zawarła z M. P. (1) umowę zlecenia na okres od 27 kwietnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r., na podstawie której M. P. (1) zobowiązał się do wykonywania prac remontowo budowlanych powierzonych przez zleceniodawcę, w szczególności malowanie, gruntowanie i szpachlowanie ścian i sufitów. Wynagrodzenie zostało ustalone na kwotę 17 zł brutto za godzinę wykonywania zlecenia (umowa zlecenia z dnia 26 kwietnia 2020 r. – akta organu rentowego). Następnie w dniu 31 grudnia 2020 r. (...) Sp. z o.o. i M. P. (1) zawarły kolejną umowę zlecenia na okres od 31 grudnia 2020 r. do 31 grudnia 2021 r., w której zakres czynności nie uległ zmianom, z kolei wynagrodzenie strony ustaliły w wysokości 18,30 zł brutto za godzinę wykonywania zlecenia (umowa zlecenia z dnia 31 grudnia 2020 r. – akta organu rentowego).

W dniu 27 kwietnia 2020 r. (...) Sp. z o.o. zawarła z J. M. umowę zlecenia na okres od 27 kwietnia 2020 r. do 31 lipca 2020 r., na podstawie której J. M. zobowiązał się do wykonywania czynności polegających na wykonywaniu prac remontowo budowlanych powierzonych przez zleceniodawcę, w szczególności układanie tynku, malowanie ścian i sufitów oraz docieplenie ścian. Wynagrodzenie zostało ustalone na kwotę 17 zł brutto za godzinę wykonywania zlecenia (umowa zlecenia z dnia 27 kwietnia 2020 r. – akta organu rentowego). Po upływie okresu, na który była zawarta ww. umowa, strony w dniu 1 sierpnia 2020 r. ponownie podpisały umowę zlecenia na okres od 1 sierpnia 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r., w której J. M. zobowiązał się do wykonywania prac remontowo budowlanych powierzonych przez zleceniodawcę, w szczególności do układania tynku, wynagrodzenie nadal pozostało niezmiennie jak w poprzedniej umowie zlecenia (umowa zlecenia z dnia 1 sierpnia 2020 r. – akta organu rentowego). Kolejną umowę strony podpisały

1 października 2020 r., na okres od 1 października 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. w której nadal J. M. zobowiązał się do wykonywania prac remontowo budowlanych powierzonych przez zleceniodawcę, w szczególności układanie tynku i malowanie ścian i sufitów. Wynagrodzenie za wykonanie czynności pozostało na dotychczasowym poziomie (umowa zlecenia z dnia 1 października 2020 r. – akta organu rentowego). Następnie, strony podpisały umowę zlecenia w dniu 31 grudnia 2020 r. na okres od 30 grudnia 2020 r. do 31 lipca 2021 r., w której zakres czynności nie uległ zmianom, z kolei wynagrodzenie uległo podwyższeniu w stosunku do umów zlecenia zawieranych wcześniej i wyniosło 18,30 zł brutto za godzinę wykonania zlecenia (umowa zlecenia z dnia 31 grudnia 2020 r. – akta organu rentowego).

Realizując ww. umowy zawarte z (...) Sp. z o.o., M. P. (1) i J. M. na budowie przy ul. (...) naprawiali dziury po elektrykach, wynosili gruz. J. M. pracował na tej budowie przez kilka dni, następnie przeniósł się na budowę przy ul. (...), później po przerwie znowu wrócił na budowę przy K., gdy była potrzebna pomoc przy tynkach (zeznania J. M. k. 151 a.s.). M. P. (1) na wszystkich budowach zajmował się głównie malowaniem, szpachlowaniem i gipsowaniem (zeznania M. P. (1) k. 153 a.s.). Ubezpieczeni, wykonując pracę na tej budowie mieli osobisty kontakt z I. F., który pokazywał im, które bruzdy na przykład po hydraulikach lub elektrykach można już zarzucić (zeznania I. F. k. 150 a.s.). Podczas remontu domu przy ul. (...) w W., ubezpieczeni zajmowali się głównie elewacją, gdzie W. D. przekazywał J. M. pewne uwagi co do kolorystyki elewacji (zeznania W. D. k. 117 a.s.). Podczas remontu tego budynku również I. F. widywał ubezpieczonych, podczas gdy zajmowali się elewacją (zeznania I. F. k. 150 a.s.). Następne prace były wykonywane przez ubezpieczonych w Z., gdzie ubezpieczeni zajmowali się głównie tynkami. Podczas realizacji robót budowlanych na stacji uzdatniania wody w miejscowości Z. w okresie czerwiec 2020- sierpień 2020, P. K. współpracował z ubezpieczonymi. P. K. uzgodnił z J. M. realizację usług (zeznania P. K. k. 128 a.s.). Wynagrodzenie ubezpieczeni otrzymywali w gotówce (zeznania M. P. (1) k. 153 a.s.; zeznania J. M. k. 151 a.s.).

W związku z zawarciem umów zlecenia M. P. (1) i J. M. nie zostali w terminie zgłoszeni do ubezpieczeń społecznych. Po podpisaniu umów zlecenia z M. P. (1) i J. M., na miejscu gdzie trwały remonty przy ul. (...), D. P. zostawił umowy w samochodzie. Dopiero razem z fakturami za miesiąc maj przekazał umowy do księgowej, albowiem zawsze po zakończeniu miesiąca dawał księgowej do rozliczenia faktury. W dniu 2 czerwca 2020 r. zostało dokonane zgłoszenie J. M. i M. P. (1) do ubezpieczeń społecznych z tytułu umów zlecenia od 27 kwietnia 2020 r. (zeznania D. P. k. 154-155 a.s.).

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. w 2020 r. uzyskała z (...) Funduszu (...) subwencję finansową w ramach tarczy antykryzysowej związanej z (...)19 w kwocie 144.000 zł (decyzja w sprawie subwencji finansowej – k. 47 a.s.).

Pismami z dnia 19 marca 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. zawiadomił (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. oraz M. P. (1) i J. M. o wszczęciu z urzędu postępowań w sprawie ustalenia prawidłowości zgłoszenia M. P. (1) i J. M. do ubezpieczeń społecznych i ustalenia podstaw wymiaru składek na te ubezpieczenia od 27 kwietnia 2020 r. z tytułu zatrudnienia na podstawie umów zlecenia zawartych z płatnikiem składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. (zawiadomienia o wszczęciu postępowania – akta organu rentowego).

Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. wydał decyzję w dniu 17 maja 2021 r., nr (...), w której stwierdził, że M. P. (1) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 27 kwietnia 2020 r. (decyzja ZUS z dnia 17 maja 2021 r. – akta organu rentowego).

W dniu 17 maja 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał również decyzję nr (...), w której stwierdził, że J. M. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 27 kwietnia 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r. (decyzja ZUS z dnia 17 maja 2021 r. – akta organu rentowego).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił, uwzględniając wymienione dowody z dokumentów zgromadzone w aktach sądowych, a także w aktach organu rentowego. Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły również zeznania świadków oraz stron, które są spójne i potwierdzają okoliczność, że J. M. i M. P. (1) wykonywali dla (...) sp. z o.o. prace remontowo budowlane powierzone im przez zleceniodawcę. Na taki charakter prac wskazywali I. F. i P. K.. I. F.

realizował czynności na rzecz płatnika składek w tym samym okresie co ubezpieczeni, kontaktował się z nimi osobiście i miał wiedzę o zadaniach realizowanych przez J. M. i M. P. (1). Świadek W. D. potwierdził wykonywanie czynności na rzecz płatnika przez J. M.. Co prawda przesłuchani w sprawie świadkowie nie wskazali wprost daty rozpoczęcia pracy przez ubezpieczonych, ale mając na względzie umowy zawierane przez odwołującą się spółkę z klientami, Sąd nie miał wątpliwości, że spornym okresie prace remontowe były wykonywane. Z uwagi na upływ czasu, świadkowie K. P. i M. W., nie pamiętali dokładnie osób wykonujących dla nich prace remontowe, wskazywali, że na budowie pracowało wiele osób. Nadto ww. świadkowie nie znali imion i nazwisk osób wykonujących prace budowlane, bowiem wszystko ustalili i kontaktowali się z D. P. oraz I. F.. Uwzględniając powyższe, zdaniem Sądu, zarówno dowody osobowe, jak i dowody z dokumentów, należało ocenić jako wiarygodne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sporne w rozpatrywanej sprawie było to, czy M. P. (1) i J. M. podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w związku z zatrudnieniem na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) sp. z o.o. od 27 kwietnia 2020 r.

Tytułem wstępu do dalszych rozważań odnośnie ww. kwestii, wskazać należy, że praca realizowana na podstawie umowy zlecenia stanowi jeden z tytułów do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniem emerytalnym, rentowymi i wypadkowym, jak stanowi bowiem art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2022r., poz. 1009 – dalej jako ustawa systemowa) ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym obowiązkowo podlegają osoby fizyczne wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia, jako podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym, podlegają ubezpieczeniu chorobowemu dobrowolnie.

Na podstawie skarżonej decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że zgłoszenie J. M. i M. P. (1) do ubezpieczeń społecznych z tytułu umów zlecenia zawartych od 27 kwietnia 2020 r., jako czynności prawne sprzeczne z ustawą albo mające na celu obejście prawa, a także sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, są nieważne, co też skutkowało wyłączeniem ich z ubezpieczeń społecznych z powyższego tytułu od 27 kwietnia 2020 r. Zgodnie ze stanowiskiem organu rentowego za powyższą oceną działań odwołującej spółki świadczy fakt wstecznego zgłoszenia zleceniobiorców do ubezpieczeń społecznych z tytułów umów zlecenia, co też w ocenie organu rentowego miało na celu jedynie uzyskanie przez płatnika wyższej kwoty z subwencji z (...) Funduszu (...).

Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy nie podzielił powyższego stanowiska. Argumentacja organu rentowego skupiała się na negowaniu ważności samej czynności płatnika składek polegającej na zgłoszeniu zainteresowanych J. M. i M. P. (1) do ubezpieczeń społecznych z tytułu zawartych z nimi umów zlecenia.

Organ rentowy nie kwestionował natomiast ważności samych umów zlecenia, jakie zostały zawarte między zainteresowanymi a odwołującą spółką. Tymczasem przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jednoznacznie warunkują objęcie ubezpieczeniem społecznym z tytułu umowy przesłanką jej faktycznego realizowania, nie zaś od zgłoszenia danej osoby do ubezpieczeń. W cytowanym wyżej art. 13 pkt 2 ustawy systemowej przewidziano objęcie zleceniobiorcy ubezpieczeniem społecznym od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy. Posłużenie się przez ustawodawcę określeniem „od dnia jej wykonywania” wyraźnie wskazuje, że objęcie ubezpieczeniem jest uwarunkowane zaistnieniem przesłanki w postaci realizacji stosunku cywilnoprawnego. Innymi słowy, już wykonywanie umowy zlecenia – to jest, realizacja wzajemnych zobowiązań między zleceniodawcą, a zleceniobiorcą, stanowiących essentialia negotii tego stosunku cywilnoprawnego – skutkuje objęciem zleceniobiorcy ubezpieczeniem społecznym, i to przez cały okres, w którym umowa jest realizowana. Konsekwencją powyższego jest powstanie po stronie zleceniodawcy – jako płatnika składek – do zgłoszenia danej osoby do ubezpieczeń. W oparciu o cytowane na wstępie przepisy dla objęcia ubezpieczeniem społecznym z tytułu umowy zlecenia – podobnie jak ma to miejsce w przypadku pracowniczego tytułu ubezpieczenia – zasadnicze znaczenie ma bowiem nie prawidłowość samego zgłoszenia danej

osoby do ubezpieczeń społecznych (jako nienaruszające art. 58 § 1 lub 2 k.c. albo 83 § 1 k.c.), lecz tylko to, czy strony stosunek cywilnoprawny, z którym ustawa systemowa wiąże objęcie ubezpieczeniem, był faktycznie realizowany. W kontekście powyższego istota sporu winna skupić się zatem na ustaleniu, czy łącząca strony umowa zlecenia była faktycznie realizowana.

W realiach niniejszej sprawy, w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał, że J. M. i M. P. (1) faktycznie wykonywali pracę w ramach zawartych z odwołującą spółką umów zlecenia. Jeśli chodzi zaś o samą umowę zlecenia, to art. 734 § 1 k.c. wskazuje, że poprzez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Choć treść przepisu wyraźnie wskazuje czynności prawne, to doktryna i orzecznictwo zgodnie wskazują, że umowa zlecenia może obejmować również wykonywanie czynności faktycznych. Zlecenie jest umową konsensualną, a jej essentialia negotii obejmują jedynie określenie czynności, którą przyjmujący zlecenie ma wykonać. Umowa zlecenia należy do kategorii umów o świadczenie usług, a więc dotyczy wykonywania czynności mieszczących się w zakresie określonym wolą stron. Strony zawierające umowę zlecenia, stosownie do treści art. 353¹ k.p.c., mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Wedle woli stron umowa zlecenie może dotyczyć tak pojedynczego wykonania konkretnej czynności, jak i wykonywania wielokrotnego, powtarzalnego, rozciągniętego w czasie. Odpowiedzialność przyjmującego zlecenie jest rozpatrywana w zakresie jego starannego działania przy wykonywaniu przedmiotu zlecenia, co oznacza, że czynnikiem decydującym przy ocenie pracy tej osoby jest kryterium wykonywania przez nią czynności na określonym, ustalonym przez strony stosunku prawnego, poziomie. Oświadczenia woli zawarte w umowie zlecenia należy, zgodnie z treścią art. 65 § 1 k.c., tłumaczyć tak, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których zostały złożone, zasady współzycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Należy mieć również na uwadze przepis art. 65 § 2 k.c., z którego wynika, że przy umowach, a więc i w przypadku zlecenia, należy raczej badać jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Istotne jest wreszcie i to, że dla umowy zlecenia nie została przewidziana forma szczególna. Zlecenie może zostać udzielone w dowolnej formie (art. 60 k.c.), w tym także w sposób dorozumiany.

Z zebranych w sprawie dowodów wynika, że w dniu 27 kwietnia 2020 r. J. M. i M. P. (1) podpisali z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. umowy zlecenia w ramach których zobowiązali się do wykonywania prac remontowo budowlanych powierzonych przez zleceniobiorcę. Przesłuchani w sprawie świadkowie I. F. i P. K. potwierdzają, że J. M. i M. P. (1) faktycznie powyższe umowy realizowali i zajmowali się w szczególności malowaniem, gruntowaniem i szpachlowaniem ścian i sufitów. Wykonywanie ww. czynności miało charakter odpłatny, a wynagrodzenie z tytułu umów zlecenia było kwitowane przez nich wystawianymi rachunkami, które kopie widnieją w aktach rentowych. Odwołująca spółka zawarła z m.in. W. D., M. W. i K. P. umowy na wykonanie remontów budynków i niewątpliwie prace te zostały wykonane w terminie ustalonych przez strony przez osoby pracujące na rzecz spółki.

W kontekście powyższego, w oparciu o dokonanie w sprawie ustalenia faktyczne, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uznania dokonanego przez odwołującą zgłoszenia zainteresowanych do ubezpieczeń społecznych jako czynności prawnej sprzecznej z ustawą albo mającej na celu obejście prawa, a także jako sprzecznej z zasadami współzycia społecznego. Wedle przepisów Kodeksu cywilnego o nieważności oświadczeń woli można mówić w trzech przypadkach. Z art. 83 § 1 k.c. wynika, że nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność umowy wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych przy jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Przy czym należy odróżnić nieważność spowodowaną pozornością czynności prawnej od nieważności czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy (art. 58 § 1 k.c.). Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez ustawę zakazane. Pojęcia obejścia prawa i pozorności są sobie znaczeniowo bliskie i niejednokrotnie pokrywają się. Ustalenie, czy umowa zmierza do obejścia prawa, czy jest pozorna wymaga poczynienia konkretnych ustaleń faktycznych dotyczących okoliczności jej zawarcia, celu jaki strony zamierzały osiągnąć, charakteru wykonywanej pracy i zachowania koniecznego elementu stosunku pracy, jakim jest wykonywanie pracy podporządkowanej (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 1995r., I PZP 7/95, OSNAPiUS 18/95, poz.

227, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1997r., I PKN 276/97, OSNAPiUS13/98, poz. 397). Czynność prawna może być również sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, przez które rozumie się na ogół obowiązujące w stosunkach między ludźmi reguły postępowania, które za podstawę mają uzasadnienie ocenne, a nie prawne. Odwołują się one do powszechnie uznawanych w całym społeczeństwie lub w danej grupie społecznej wartości i ocen właściwego, przyzwoitego, rzetelnego, lojalnego czy uczciwego zachowania. Zasady te obejmują nie tylko reguły moralne, lecz także obyczajowe (por. np. Z. Radwański (w:) System prawa prywatnego, t. 2, 2002, s. 240 i n.; M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2008, s. 327).

W dalszej kolejności wskazać należy, że w niniejszej sprawie było bezsporne, że zgłoszenie J. M. i M. P. (1) do ubezpieczeń nastąpiło z opóźnieniem oraz datą wsteczną, niemniej jednak nie jest to okoliczność która winna być postrzegana na ich niekorzyść. Jak ustalono, zgłoszenie ubezpieczonych po terminie, było związane z tym, że po podpisaniu umów zlecenia z M. P. (1) i J. M., na miejscu gdzie trwały remonty przy ul. (...), D. P. zostawił umowy w samochodzie. Następnie, dopiero po zakończeniu miesiąca, razem z fakturami za miesiąc maj przekazał umowy do księgowej. Obowiązek zgłoszenia zleceniobiorcy do ubezpieczeń społecznych zgodnie z art. 36 ust. 2 ustawy systemowej spoczywa na płatniku składek, zaś jego niewykonanie zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 2 tej ustawy wykroczenie mogące skutkować nałożeniem na niego kary grzywny. Zleceniobiorca ma natomiast ograniczone możliwości zobligowania płatnika do wywiązania się z tego obowiązku. Skoro z dokonanych w sprawie ustaleń wynika, że zainteresowani faktycznie realizowali umowy zlecenia, to po stronie spółki – jako płatnika składek – spoczywał obowiązek zgłoszenia ich do ubezpieczeń społecznych. Tym samym samo dokonanie tej czynności winno być postrzegane jako realizacja, choć z uchybieniem, ustawowego obowiązku, jaki na odwołującej spółce spoczywał.

W analizowanej sprawie za nieważnością umów zlecenia, zdaniem Sądu Okręgowego, nie może również przemawiać okoliczność, że zgłoszenie J. M. i M. P. (1) zbiegło się w czasie ze zgłoszeniem przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w Z. wniosku o subwencję finansową w ramach rządowego programu Tarcza (...) Funduszu (...) dla małych i średnich firm (tzw. tarcza anty kryzysowa). Kwestia ta pozostaje nieistotna dla rozstrzygnięcia, czy w przypadku J. M. i M. P. (1) zachodziły przesłanki do objęcia ich ubezpieczeniami społecznymi z tytułu zawartych z odwołującą się spółką umów zlecenia. Jest to zależne od faktycznego wykonywania łączącej strony umowy. W tym kontekście nawet stwierdzenie, że zgłoszenie osób zatrudnionych na podstawie umów zlecenia, faktycznie realizujących te umowy, miało na celu zagwarantowanie płatnikowi składek spełnienia warunków do uzyskania subwencji finansowej w ramach tzw. tarczy anty kryzysowej, nie oznacza jeszcze, że osoby te nie podlegają ubezpieczeniom. Wynika to między innymi z faktu, że nie można wyciągać negatywnych konsekwencji wobec ubezpieczonych, którzy jako zleceniobiorcy realizowali zawarte ze spółką umowy i nie mieli wpływu na prawidłową i terminową realizację ciężącego na płatniku obowiązku zgłoszenia ich do ubezpieczeń. To z kolei oznacza, że nie sposób kwestionować tytułu podlegania ubezpieczeniom przez ubezpieczonych jedynie na podstawie wątpliwości organu rentowego co do działań spółki jako przedsiębiorcy ubiegającego się o subwencję finansową.

Konkludując, zdaniem Sądu, brak było podstaw do stwierdzenia nieważności oświadczeń stron umowy zlecenia. W związku z tym nie zachodziły podstawy do wyłączenia J. M. i M. P. (2) z ubezpieczeń społecznych w sytuacji, gdy z zebranych w sprawie dowodów wynika, że umowy zlecenia z dnia 27 kwietnia 2020 r. oraz kolejne umowy o takim samym charakterze były realizowane. Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy, stosując art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że stwierdził, J. M. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 27 kwietnia 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r. oraz M. P. (1) jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 27 kwietnia 2020 r.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r., poz. 265), zasądając od przegrywającego spór organu rentowego na rzecz odwołującej (...) Spółki z

ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. kwotę 360,00 zł oraz na rzecz ubezpieczonego M. P. (1) kwotę 180,00 zł.

SSO Renata Gąsior